

EXERCICI 2

Preguntes:

1. Com podem distingir un exemplar de la Bíblia catòlica i protestant?
2. Si prenem traduccions modernes en català o castellà del mateix passatge bíblic i hi trobem diferències, com es poden explicar aquestes diferències de redacció?
3. Per què creus que la tradició catòlica va ser tan reticent en acceptar les traduccions de la Bíblia a les llengües vernacles?
4. Quina finalitat va tenir la Bíblia Poliglota Complutense?
5. Quina finalitat va tenir la Bíblia Règia?

Solucions:

1. Mirant la composició dels llibres (cànon). A més, les bíblies protestants mai tenen notes explicatives.
2. Hi ha traduccions que provenen de l'hebreu, del grec o del llatí que expliquen diferències en la versió resultant. També hi ha traduccions més literals i d'altres que busquen expressions més transparents respecte al llenguatge dels lectors actuals. Sovint, mediatitzen els comentaris escolàstics (teologia) en el resultat de la traducció, de manera que no resulten tan literals. Tot i aquestes diferències, no coneixem cap edició publicada que es pugui considerar «incorrecta».
3. En general, l'ús universal de la versió llatina (és a dir, en tot el territori de domini catòlic) era vist com un sistema que evitava les interpretacions esbiaixades del text bíblic. La unitat que pretenia mantenir l'Església de Roma passava per un mateix text bíblic per a tot el territori. La diversitat de

llengües (modernes) a la Bíblia va ser vist com una vida de «descontrol» sobre els dogmes, basats sempre en les Escripures.

En justícia, però, la «lluita» de l'Església per controlar les traduccions de la Bíblia va ser incesant, ja que tenim constància de traduccions parcials o totals de la Bíblia des del s. XIII. De fet, alguns idiomes inauguren el seu període d'anotació per escrit precisament amb la transcripció de traduccions pròpies. És el que passa amb el gòtic (una variant antiga de les llengües germàniques), que apareix documentat amb l'anomenada Bíblia d'Ulfiles (s. IV), i l'armeni (s. V). Tenim testimonis o evidències de la Bíblia en català des del s. XIII; i al castellà, a partir de les Bíblies castellanes fetes per Alfons X (s. XIII), amb llibres preexistents en castellà en època anterior.

Per tant, l'ús del text llatí per part de l'Església va ser una mesura de tipus conservador que s'oposava a nombrosos exercicis de traducció que anaven apareixent. La Inquisició va enfortir les persecucions de les traduccions (vegeu el cas de Fray Luís de León, empresonat durant 9 anys per traduir de l'hebreu el *Cant dels cantics*). En aquest clima, Luter va imprimir la seva traducció. A mida que passava el temps, ni tan sols qualsevol membre del clero era capaç d'entendre el llatí bíblic. Tot plegat, l'aprovació de la litúrgia a les llengües vernacles al Concili Vaticà II va ser el resultat de segles d'anar a contrapel sobre l'ús del llatí a la litúrgia i en els oficis.

4. Fonamentalment, l'estudi del text bíblic amb l'aprofundiment que donava la lectura de les versions «originals» hebrea i grega. Un exemplar tan complex com la Poliglota Complutense no està pensada per a ser un text útil a la litúrgia (celebració de misses, etc.).
5. Tot i que la resposta no és segura, es pot interpretar que Felip II volia obtenir l'aprovació oficial del text que presentava l'exemplar de la Bíblia Règia. En la resposta es pot incloure la idea que Montano va evident que la Bíblia Règia va ser preparat com a instrument d'estudi de les llengües de la Bíblia (en aquest sentit, igual que la Poliglota Complutense) i de la història del cristianisme (arqueologia bíblica).